

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มสธ. ครั้งที่ 3
The 3rd STOU Graduate Research Conference

ความคิดเห็นและการตัดสินใจใช้รดน้ำเพื่อการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว ของกลุ่มผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว
ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวแพร่

**Opinions and Decision Making Toward the Use of Transplant Rice Seedling
Machine for Rice Seed Production by Rice Seed Producer
Group in Phrae Rice Seed Center**

บุญเศรษฐ มีมานะ (Boonset Meemana)* บำเพ็ญ เขียวหวาน (Bumpen Keowan)**

พรชูลี นิลวิเศษ (Pornchulee Nilvises)***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) สภาพเศรษฐกิจ และสังคมของเกษตรกร (2) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว (3) ความคิดเห็นและการตัดสินใจใช้รดน้ำ (4) จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค การใช้รดน้ำ (5) ปัญหาและข้อเสนอแนะการใช้รดน้ำของเกษตรกร

ประชากรในการวิจัย คือเกษตรกรกลุ่มผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวแพร่ ปี 2555 จำนวน 278 คน สุ่มตัวอย่างแบบง่าย ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 165 ราย และทำการสนทนากลุ่มกับ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องและคณะกรรมการกลุ่ม จำนวน 10 ราย เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์ แบบปลายปิดและปลายเปิด วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า (1) เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุเฉลี่ย 50.3 ปี จบศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 3.98 คน มีแรงงานเกษตรในครัวเรือน เฉลี่ย 2.13 คน พื้นที่ทำการเกษตร เฉลี่ย 14.99 ไร่ อาชีพหลักทำการเกษตร อาชีพรองรับจ้าง มีรายได้ครัวเรือน เฉลี่ย 196,000 บาทต่อปี มีหนี้สินส่วนใหญ่ได้รับสินเชื่อมาจาก ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ไม่มีตำแหน่งทางสังคม เป็นสมาชิกกลุ่ม เฉลี่ยน้อยกว่า 5 ปี และมีหน่วยงานสนับสนุน มากกว่าหนึ่งหน่วยงาน (2) เกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 82 มีความรู้ความเข้าใจการผลิตเมล็ดพันธุ์ ใน ระดับมาก (3) ความคิดเห็นการตัดสินใจใช้รดน้ำ ด้านการส่งเสริมผลิตเมล็ดพันธุ์ และรดน้ำ ภาพรวมอยู่ใน ระดับมาก ด้านการใช้รดน้ำ อยู่ในระดับมาก และด้านผลิตภัณฑ์และการบริการ อยู่ในระดับปานกลาง (4) จุดแข็งการใช้รดน้ำได้แก่ ลดต้นทุนค่าแรงงาน ประหยัดเมล็ดพันธุ์ จุดอ่อนได้แก่ รดน้ำมีราคาค่อนข้างแพง ต้องเตรียมกล้าปริมาณให้เพียงพอต่อการปลูก โอกาส ความต้องการใช้รดน้ำภายในประเทศสูง สร้างอาชีพใหม่ให้เกษตรกรเช่น การเพาะกล้า รับจ้างปักดำ อุปสรรค ขาดการรับข้อมูลข่าวสาร ขาดการจัดการแปลงนาของเกษตรกร (5) ปัญหา พบว่า เกษตรกรขาด ความรู้ ความเข้าใจ การใช้รดน้ำ การบริการหลังขายที่ไม่ดีพอ ขาดแหล่งเงินทุนดอกเบี้ยต่ำ ข้อเสนอแนะ หน่วยงาน ภาครัฐ และเอกชน ควรกำหนดแนวทางส่งเสริม ฝึกอบรมให้ความรู้ แก่เกษตรกร ทุกๆด้าน และบริษัทควร จัดหาอะไหล่ ให้เพียงพอกับความ ต้องการ และสนับสนุน กลุ่มผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ จัดตั้งกองทุนสินเชื่อเพื่อการผลิต ในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว

คำสำคัญ ความคิดเห็น การตัดสินใจ รดน้ำเพื่อการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว กลุ่มผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว

ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวแพร่

* นักศึกษาหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช boonset_14@hotmail.com

** รองศาสตราจารย์ ประจำสาขาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช bompen.keo@stou.ac.th

*** รองศาสตราจารย์ ประจำสาขาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช pornchulee@stou.ac.th

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มสธ. ครั้งที่ 3
The 3rd STOU Graduate Research Conference

Abstract

The objectives of this study were: (1) to study social and economic state of farmers in rice seed producer group in phrae rice seed center; (2) to study their knowledge and understanding of rice seed production; (3) to study their Opinions and decision making toward the use of Transplant rice seedling machine ; (4) to study their strength ,weakness, opportunity and threat, the use of transplant rice seedling machine ; (5) to study their problems and suggestions on use of transplant rice seedling machine of farmers.

The study population was 278 farmers, who were the members of rice seed producer group in phrae rice seed center. the year of 2012 , The 165 samples were selected by using The simple random sampling methodology. And Focus group data were collected by using an interview form. The statistical methodology used to analyze the data by instant computer programs were frequency, percentage, mean, maximum value, minimum value and standard deviation.

The findings of this study were as follows:(1) Most of the studied farmers were male, with average age at 50.3 years. They were educated at lower primary level. The average quantity of members of their family was 3.98 persons. The average quantity of the labor in their family was 2.1 persons along . Their average area used for farming was 14.99 Rai, The maim occupation is Agriculture Associate Profession contractota. Their average income obtaining from agricultural section was 196,000.00 Baht along . Most of them had debts. They were a member of the bank for Agriculture and Agriculture Cooperative. Most no social position. They were a member of a farmer group/organization. The average duration of their experience in typical farming was 5 years, The destination supports more than one agency.(2) Most of 82 percent had knowledge and understanding seed production at much level average 13.65 (3)In their opinion and Decision making toward the use of Transplant rice seedling machine aspect extension seed production and Transplant rice seedling machine at much level., aspect use Transplant rice seedling machine at much level. aspect production and services at much level. (4) strength use Transplant rice seedling machine were reduce costs labor, seed ;weakness were high price have to be prepared to meet the growing context devil; opportunity High demand in the country. to scratch farmer ex Planting seedlings. Contractor transplanting. and threat Lack of information. The field of farm management; and(5) the problems of farmers were lack of knowledge of use Transplant rice seedling machine. After sales service is not good. low interest loans. Farmer recommended that government and private sector transfer knowledge about Transplant rice seedling machine. Adequate supply of spare parts. Fund loans to manufacturing for seed production.

Keywords: Opinions, Decision making toward ,Transplant rice seedling machine for Rice seed production , Rice seed producer group, Phrae rice seed center